

Af Bodil Bredsdorff

Den dansende dreng

Fra: Solsort og Snefnug
En novellesamling udgivet af
Kirsten Borbjerg, Per Bøge og Jens Raaborg
Kreftens Bekæmpelse

Jeg vågnede i ulvetimen, timen lige inden solen står op, og tænkte: "Jeg skal dø!" Nej, jeg tænkte det ikke, jeg vil nærmere sige at det var tanken som tog fat i mig; det var visheden som jog mig ud af søvnen så hele min krop var lysvågen inden jeg slog øjnene op.

For det skal jeg jo: Dø! Ligesom alle andre mennesker, ligesom min bror gjorde, som farfar og oldemor for længe siden, som min far og mor skal engang.

Jeg lå i mørket og stirrede på gardinets grå firkant. Huset var stille, helt stille. Jeg forsøgte at ånde tanken væk: Om lang tid, først om lang, lang tid, om et helt livs tid. Om hundrede tusinde billioner af år. Lysår af liv.

Jeg tænkte ikke engang på at gå ind til min far og mor og putte mig ned imellem dem sådan som jeg gjorde da jeg var lille og havde mareridt.

Den tid er for altid forbi. Deres sorg fylder alting. Der er ikke plads til mig. Jeg må klare det alene. Det har jeg indset.

Da far og mor kom hjem fra hospitalet og fortalte mig og mormor at nu var Tobias død, havde jeg frygtelig brug for at sidde på min mors skød og blive trøstet. Så lille følte jeg mig. Men min mor var endnu mindre og sad og græd som et treårs barn med mormors arme om sig.

"Åh ja, lille skat ... lille pus," mumlede mormor og strøg hende over ryggen. Mig var der ingen som strøg. Min far gik hen og lagde hånden på min skulder. Han er ikke sådan til knus og kæl.

“Nu lider han ikke mere,” sagde han bare.

Og dét trøstede mig. Så gik han ud i haven og gik rundt og rundt.

Efter Tobias' død har han svært ved at sidde stille. Han kører tit ned til vandet og går en time eller to. Som om man kan gå det ud af kroppen.

Min mor græder hele tiden. Ikke udenpå, men indeni. Jeg kan se det. Tårene løber ned på indersiden af kinderne så de er usynlige, men øjnene er tykke og røde og røber det. Og gråden slører hende. Når jeg taler med hende er hun fjern og hører ikke rigtig efter selv om hun forsøger at lade som om.

Gardinet var blevet lysegråt med et strejf af rosa. Jeg gik hen og trak det fra. Solen var på vej op mellem træerne, og jeg åndede lettet op. Natten var ovre. Det skramlede i køkkenet. Min far var i gang.

Hverdagen er hans domæne; han får det hele til at hænge sammen selv om alting er splittet ad. Uanset hvad der sker, er opvasken taget, stuen støvsuget, kartoflerne skrællet, koteletterne stegt.

Bordet stod dækket, teen trak under hættten, madpakken lå i kassen, tak lille far.

Min mor har givet slip på dagene. Hun driver om i sin boble af sorg. Men min far har en snor i hende. Han sørger for at hun ikke driver væk. Håber jeg.

Min far havde ristet brødet, og smørret smeltede hen over det. Det elsker jeg. Appelsinmarmeladen var gylden og gennemsigtig. Vi snakkede ikke sammen. Vi er begge to stille om morgenen; vi sad bare og lunede os i hinandens selskab.

Teen skyllede de sidste tanker af mig, og da jeg trådte ud i den glødende oktobersol, følte jeg mig så frygtelig levende at jeg næsten skammede mig.

Jeg cyklede ad stien gennem lunden. Det plejede Tobias og jeg altid at gøre. Ikke fordi den var kortere, men for at suse ned ad bakken og op igen med gruset knasende under dækkene.

Efterår. Birkeblads-konfetti. Brombærkrattet var stadig fyldt med sorte bær, og skaderne skrattede i trækroernerne. På den anden side af lunden mødte jeg Mads, Tobias' bedste ven. Vi fulgtes ad det sidste stykke. Det er de heldige morgener jeg møder ham.

I klassen så alting ud som det plejede, men det er det ikke. Jeg satte mig på min plads, kiggede mig omkring og fangede Monicas blik. Hun skyndte sig at dreje hovedet og gav sig til at snakke med Kamilla og Marie.

Jeg er ikke veninde med Monica mere. Det bliver vi heller aldrig igen. I al den tid, mens Tobias var syg, var det eneste hun kunne finde på at sige:

“Gud, hvor frygteligt! Hvordan kan du holde det ud?”

Det sagde hun hele tiden: når jeg fortalte hende om hospitalet, behandlingen, smerterne, angsten, håbet, lige gyldigt hvad så kom det:

“Gud, hvor frygteligt! Hvordan kan du holde det ud?”

På samme måde, i samme tonefald. Helt automatisk. Og hvad skal man svare? At det var værst for Tobias? At der ikke er nogen diskussion om man kan holde det ud eller ej? At man bare er nødt til det? Man kan hverken gemme sig eller løbe væk.

Til sidst havde jeg overhovedet ikke lyst til at snakke med hende mere. For det var det eneste jeg kunne snakke om, der var ikke andet, og jeg havde jo forstået det:

Hun kunne ikke holde det ud. *Hun* syntes det var for frygteligt. Hun ville faktisk helst slet ikke høre noget om det. Og så kunne hun blive fri!

Alligevel fik jeg det stik i hjertet ved synet af hendes nakke. Jeg kender hende ud og ind. Jeg vidste at hun vidste at jeg så på hende. Og hun vendte sig ikke om.

I timen drev tankerne omkring.

Jeg tænker meget på min oldemor for tiden. Savner hende. Mormors mor. Hun ville have strøget mig over ryggen og sagt små ord. Det er jeg sikker på.

Jeg kom i tanker om at jeg engang snakkede med hende om døden. Jeg havde spurgt hende om hun var bange for at dø.

Jeg kan huske hun klappede mig på hånden og sagde at det var hun ikke. Ikke mere.

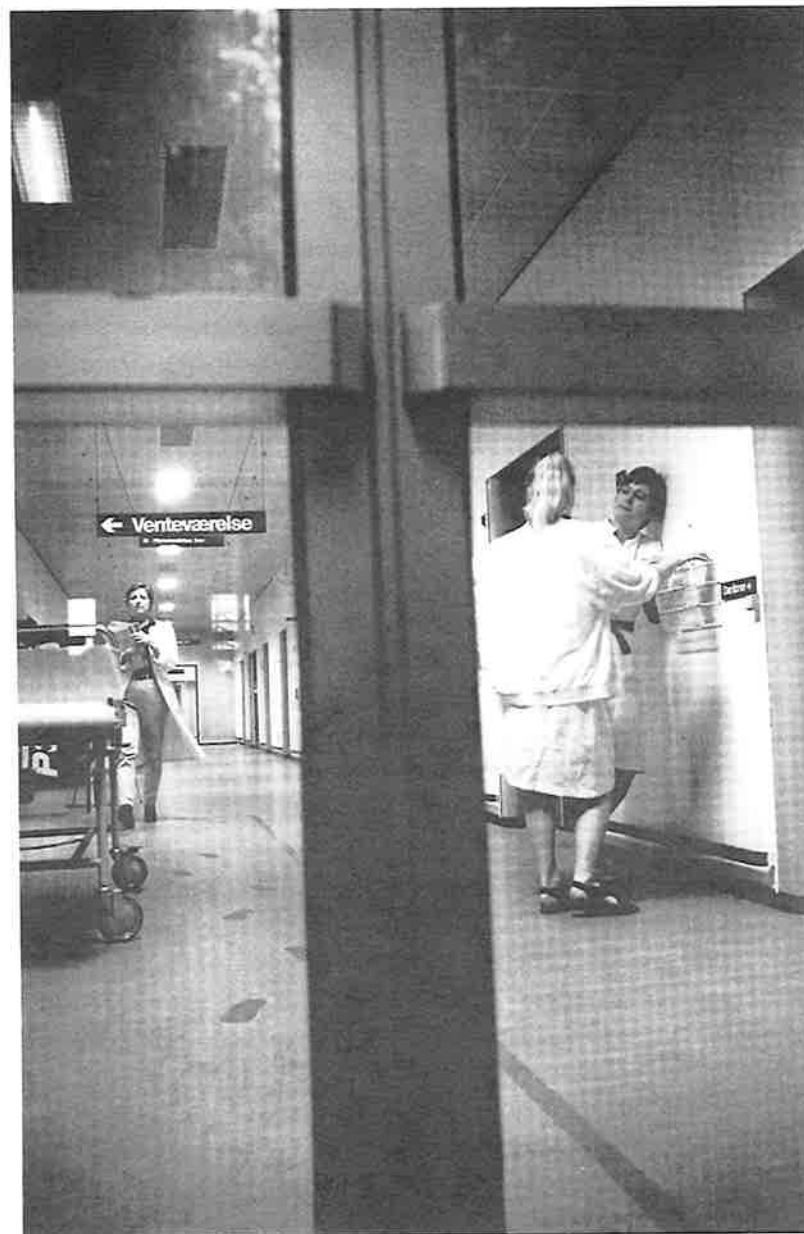
Jeg har ikke været ret gammel. Jeg vidste at hun skulle dø. Jeg havde endnu ikke tænkt den tanke at jeg selv skulle.

Og så sagde hun til mig at jeg skulle forestille mig et menneskeliv som en lang, lang dag. Til sidst blev det aften, og så var man træt og ville gerne sove. Det man skulle sørge for var at få noget ud af dagen. Så var man ikke ked af at skulle i seng.

Tobias' liv varede ikke engang til spisefrikvarteret. Alligevel var han så træt til sidst. Dødelig træt. Til sidst var han ikke ked af at skulle i seng. Tror jeg.

Et bestemt billede blev ved med at dukke op: Jeg var taget ind til sygehuset. Tobias lå og sov. Jeg satte mig ved sengekanten og kiggede på hans stramme, blege ansigt da jeg fik øje på den mørke krans på puden.

Det tog lang tid inden det gik op for mig hvad det var ... at det var hans hår. Det var ved at falde af. Pludselig

slog han øjnene op og så på mig og smilede sit skæve smil, og jeg vidste ikke hvad jeg skulle sige ... om jeg skulle sige det?

Jeg kiggede op og mødte min lærers blik. Selvfølgelig kunne hun se at jeg havde været langt væk, men hun sagde ingenting.

De behandler mig alle sammen som en glødende kogeplade ingen tør røre ved. Lader mig være. Jeg kan gøre som det passer mig. Også når det ikke passer mig. Jeg savner Tobias. Jeg savner min oldemor. Jeg savner at nogen passer på mig.

Jeg sagde ikke et ord til Monica hele dagen. Jeg snakkede ikke rigtig med nogen. Jeg mødte heller ikke Mads igen.

Hjemme ventede min sorg-boble-mor og min hverdags-maskine-far. Foran mig lå tusindvis af triste dage.

Den nat vågnede jeg igen i ulvetimen, vækket af min egen gråd som først ebbede ud da solen stod op.

Jeg var ked af mine tykke øjne da jeg fik øje på Mads. Han stod og ventede foran lunden. Hans jakke stod åben, og han strøg hånden gennem det halvlange hår da han fik øje på mig. Det var mig han ventede på.

Han foreslog at vi pjækkede... at vi holdt en fridag sammen til ære for Tobias ... at vi cyklede ud på kirkegården.

Vi plukkede en buket af efterårsløv, gran og bregner og bandt den sammen med elastikken fra mit hår.

Den så så frisk ud oven på gravens tørre kranse og visne buketter. Jeg rettede lidt på nogle af båndene. Det var det. Hvad skulle vi så?

“Der er ingen grund til at blive her,” sagde Mads.

“Ja, Tobias er jo nødt til det,” sagde jeg.

Lidt surt og vrippent, hvad jeg slet ikke havde lyst til.

“Det er vi ikke,” sagde Mads. “Lad os tage ud til fyret!”

Ja, selvfølgelig, fyret! Og op i det!

Den sidste tur vi kørte Tobias var ud til fyret, men han var for svag til at gå op i det. Han havde siddet på bænken sammen med Mads i sensommersolen og stirret ud over det blikstille hav mens min far og mor og jeg havde taget trapperne ned til strandkanten.

Jeg havde kigget op på dem. Tavse havde de siddet. Mads med armen om Tobias. Farvel sommer, farvel strand, farvel kæmpe-kolbøtte-smutstens-svømmehav.

Og på Havnegrillen! Der skulle vi også.

Alle de burgere vi tog med til Tobias. Nogle gange spiste han en lille smule, andre gange slet ingenting. Alligevel ville han godt have vi tog dem med. Undtagen til sidst. Da var han ligeglad.

Jeg havde ingen penge, men det havde Mads. Vi tog grillen først: Burgere, pommes frites, cola, is. Vi åd til vi var ved at revne. Og til Mads ikke havde en klink tilbage.

Så cyklede vi ud til fyret. Der var læ gennem plantagen og varmt som en sensommerdag. Fyrretræerne duftede, og to røde egerne legede tagfat på de krogede grene så koglerne raslede ned.

Men det kostede penge at komme op i fyret, og vi havde ikke flere. Eller havde vi? Havde jeg ikke fået til nogle mælkemærker engang som jeg aldrig havde købt? Jeg fandt mønterne på bunden af tasken, så vi kunne betale for de 52 trappetrin.

Vinden fra havet blæste håret fra vores ansigter. Solskinnet glitrede i bølgene. Langt ude huggede en kutter sig frem. Verden var lyseblåt guld.

Mads satte fingerspidserne under min hage og løftede mit ansigt op. Han kyssede mig; jeg kyssede ham, blidt, blødt, sommerfuglesalt.

Jeg kom til at græde, og det gjorde han også. Vi lagde armene om hinanden og stod og græd sammen i vinden højt over havet, oppe i skyerne, midt i det lysende himmelhvælv.

Regnen slog mod ruden, og vinden ruskede træerne da jeg slog øjnene

op. Lørdag! Jeg havde ikke sovet for længe. Og sikke en dejlig drøm! Jeg kunne høre min fars og mors stemmer inde fra soveværelset og listede ind til dem.

"Hej, skat," sagde min mor, og så kravlede jeg op til dem. Her var varmt og godt.

"Morgenmad på sengen," foreslog min far, "hvad siger I til det?"

"Jeg siger chokoladeboller."

"Tebirkes" sagde min mor.

"Ok, ok, det skal I få."

Min far sprang op og trak bukserne på, sweateren over hovedet, stak de bare fødder i skoene, og lidt efter hørte vi bilen starte.

Jeg fortalte min mor at jeg havde drømt om Tobias. Der havde været fest i et stort rum, og Tobias havde danset midt i lokalet med alle os andre i en ring rundt om. Jeg havde taget mod til mig og var trådt ind i kredsen for at danse med ham. Han dansede løssluppet, voldsomt, vildt. Han havde ingen smerter, og håret krøllede om hovedet på ham. Vi dansede, han lo til mig... var bare så glad.

Min mor smilede til mig, og nu løb tårerne den rigtige vej, ned ad kinderne.

"Det var en smuk drøm," sagde hun og kyssede mig på panden.

Så fortalte jeg om Mads... ikke det hele... kun lidt af det, indtil min far kom med te og chokoladeboller og tebirkes, og sengen blev fuld af krummer.

Det sker oftere og oftere at min mor kommer ud af sin boble. Så sætter hun sætter sig og snakker med mig ... ser på mig.

Min far er begyndt at tage min mor med på sine ture. Han har også foreslået at vi tager på ferie alle tre. Det er

meget længe siden vi har holdt ferie. Vi har snakket om en tur til Malta.

Jeg er blevet gode venner med Monica igen. Hun har inviteret mig på week-end i sine bedsteforældres sommerhus sammen med Kamilla og Marie. Bare os fire... helt alene.

Stormen har revet alle blade af træerne, skaderne skratter videre i de nøgne kroner. Stien gennem lunden er fedtet og glat. Jeg er begyndt at cykle uden om. Jeg mødes med Mads på den anden side.

Alting forandrer sig. Ligner og er alligevel ikke det samme. Hele tiden i bevægelse. Liv er forandring, kun døden er urokkelig.

Og jeg lever videre... et helt livs tid... og vil for altid mindes, også som gammel, min elskede storebror, byens eneste skinhead som han kaldte sig, min skægge balladebror, den dansende dreng, Tobias.

Bodil Bredsdorff, født 1951.

Uddannet småbørnspædagog i 1974, radio- og tv-producer 76/77.

Modtag i 95 Kulturministeriets Børnebogspris for serien om "Børnene i Kragevig". Har skrevet i alt 32 bøger for både små og store, bl.a. Maxbøgerne for de mindste, billedbøgerne "Manden, der søgte havet" (illustreret af Tord Nygren) og "Bamse Blikfelt" (illustreret af Niels Bo Bojesen), "Safran" for de større børn og ungdomsbogen "Piletina".